

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

સમય - ઋતુ + યુગ

Time - Seasons + Eras • Std 5 Vocabulary
GSEB ધોરણ ૫ • Foundation Tier • ઋતુઓ અને ઐતિહાસિક યુગો

15 Words

35 min

8 Exercises

Std 5 Level

100 marks

બધા ૧૫ શબ્દો + Etymology (15 Words + Origin)

#	Gujarati	Phonetic	English	Etymology / વ્યુત્પત્તિ
1	વસંત	vasant	Spring	ફૂલો નો ઋતુ
2	ગ્રીષ્મ	grishm	Summer	ગરમી નો ઋતુ
3	વર્ષા	varsha	Monsoon	વરસાદ નો ઋતુ
4	શરદ	sharad	Autumn	ઠંડક ની શરૂઆત
5	હેમંત	hemant	Early Winter	ઠંડી ની શરૂઆત
6	શિશિર	shishir	Late Winter	કડકડતી ઠંડી
7	યુગ	yug	Era	મોટો સમય ગાળો
8	સત્ય યુગ	satya yug	Satya Yuga	સત્ય નો યુગ
9	ત્રેતા યુગ	treta yug	Treta Yuga	રામ નો યુગ
10	દ્વાપર યુગ	dvapar yug	Dvapara Yuga	કૃષ્ણ નો યુગ
11	કલિયુગ	kaliyug	Kali Yuga	આજનો યુગ
12	દાયકો	dayko	Decade	૧૦ વર્ષ
13	સદી	sadi	Century	૧૦૦ વર્ષ
14	સહસ્ત્રાબ્દી	sahstrabdi	Millennium	૧૦૦૦ વર્ષ
15	કાલચક્ર	kalchakr	Time Cycle	સમય નું ચક્ર

સમય - ઋતુ + યુગ વિશે (About)

સમય ના વિવિધ માપ - ઋતુ (નાનો), વર્ષ (મધ્યમ), યુગ (મોટો). ભારતમાં ૬ ઋતુઓ અને ૪ યુગ. ધોરણ ૫ માં બધા સમય શબ્દો.

ઉદાહરણ વાક્યો (Example Sentences)

- વસંત માં ફૂલો ખીલે.
→ Flowers bloom in spring.
- વર્ષા માં વરસાદ આવે.
→ Rain comes in monsoon.
- આપણે કલિયુગ માં છીએ.
→ We are in Kali Yuga.
- દાયકો ૧૦ વર્ષ નો.
→ A decade is 10 years.
- સદી માં ૧૦૦ વર્ષ.
→ A century has 100 years.

શબ્દ સંબંધો (Word Relations)

Seasons: ૬ ઋતુ: વસંત-ગ્રીષ્મ-વર્ષા-શરદ-હેમંત-શિશિર

Eras: ૪ યુગ: સત્ય-ત્રેતા-દ્વાપર-કલિ

Years: દાયકો(10) - સદી(100) - સહસ્ત્રાબ્દી(1000)

Synonym: સમય = કાળ = વખત

Calendar: દિવસ, સપ્તાહ, મહિનો, વર્ષ

1 જોડી લખો (Match) 5 marks • 5 min**Gujarati**

- વસંત
- ગ્રીષ્મ
- વર્ષા
- શરદ
- હેમંત

English

- Early Winter
- Autumn
- Monsoon
- Summer
- Spring

2 ખાલી જગ્યા પૂરો (Fill Blanks) 5 marks • 5 min

- _____ (Late Winter) → Phonetic clue: shishir
- _____ (Era) → Phonetic clue: yug
- _____ (Satya Yuga) → Phonetic clue: satya yug
- _____ (Treta Yuga) → Phonetic clue: treta yug
- _____ (Dvapara Yuga) → Phonetic clue: dvapara yug

3 શબ્દ રચના (Word Formation) 6 marks • 5 min**1. કલિયુગ (Kali Yuga)**

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

2. દાયકો (Decade)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

3. સદી (Century)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

4 વાક્ય બનાવો (Sentence Making) 4 marks • 5 min

1. "સહસ્ત્રાબ્દી" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

2. "કાલચક્ર" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

5 MCQ (Multiple Choice Questions) 5 marks • 4 min**Q1. "વસંત" નો English meaning શું?**

- (a) Century
(c) Early Winter

- (b) Treta Yuga
(d) Spring

Q2. "ગ્રીષ્મ" નો English meaning શું?

- (a) Summer
(c) Dvapara Yuga

- (b) Late Winter
(d) Millennium

Q3. "વર્ષા" નો English meaning શું?

- (a) Monsoon
(c) Era

- (b) Kali Yuga
(d) Time Cycle

Q4. "શરદ" નો English meaning શું?

- (a) Spring
(c) Satya Yuga

- (b) Autumn
(d) Decade

Q5. "હિમંત" નો English meaning શું?

- (a) Treta Yuga
(c) Century

- (b) Summer
(d) Early Winter

6 જોડણી / શ્રુતલેખ (Spelling/Dictation) 10 marks • 5 min

Teacher will say each word. Write in Gujarati:

1. (Hint: Spring) _____

2. (Hint: Summer) _____

3. (Hint: Monsoon) _____

4. (Hint: Autumn) _____

5. (Hint: Early Winter) _____

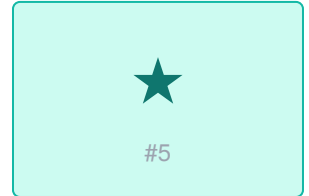
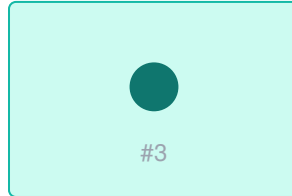
6. (Hint: Late Winter) _____

7. (Hint: Era) _____

8. (Hint: Satya Yuga) _____

9. (Hint: Treta Yuga) _____

10. (Hint: Dvapara Yuga) _____

7 ચિત્ર-શબ્દ જોડી (Picture-Word Match) 5 marks • 3 min

Match: 1=___ 2=___ 3=___ 4=___ 5=___

8 શબ્દ-શોધ (Word Search) 10 marks • 5 min • Find 5 words!

ક	ા	ય	મ	ા	ર
ય	ા	વસંત	ય	ા	ી
ા	ં	ગ્રીષ્મ	ા	ર	ા
ર	ા	વર્ષા	ા	ા	ય
ી	ો	શરદ	ન	મ	ો
ા	ા	હિમંત	ં	ા	ા

શું તમે જાણો છો? (Did You Know? - Fun Facts)

- ! ૪ યુગ માં કુલ ૪.૩૨ બિલિયન વર્ષ.
- ! ઋતુઓ ૬ - દરેક ૨ મહિના ની.
- ! દાયકો = ૧૦, સદી = ૧૦૦, સહસ્ત્રાબ્દી = ૧૦૦૦.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes to Avoid)

✗ આજ = today	✓ આજ = present time, general
✗ કલ = માત્ર tomorrow	✓ કલ = યેસ્ટરડે પણ
✗ ગ્રીષ્મ = summer	✓ જૂન-ઓગસ્ટ, ઋતુ-specific

Cross-Curricular Connections

- > **Math:** કલાક = ૬૦ મિનિટ = ૩૬૦૦ સેકન્ડ
- > **Science:** ઋતુઓ ની વૈજ્ઞાનિક સમજ
- > **History:** યુગો અને ઐતિહાસિક timeline

Bonus Challenge (5 extra marks!)

આ topic ના ૫ શબ્દો વાપરી ને એક પોતાનું વાક્ય બનાવો જે real life situation દર્શાવે.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આ topic (સમય - ઋતુ + યુગ) તમારા જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગ થાય?
- Q2.** કુટુંબ સાથે આ topic વિશે શું વાત કરી?
- Q3.** આ topic માં તમારું favorite શબ્દ કયું અને કેમ?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** ઋતુઓ નું પંચાંગ બનાવો
- P2:** કુટુંબ ની timeline (4 generations)
- P3:** એક યુગ વિશે presentation

Reading Recommendations

"સમય નું મહત્વ" - NCERT

"ઋતુ વર્ણન" - કવિતા સંગ્રહ

balgujarati.com/std3/vocabulary/seasons/

Self-Evaluation Rubric (Rate Yourself)

Criteria	4 marks	3 marks	2 marks	1 mark
Word Knowledge	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Reading Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Writing Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Etymology	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises (પેરન્ટ્સ માટે)

Exercise 1 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Spring)
2. 2 → D (Summer)
3. 3 → C (Monsoon)
4. 4 → B (Autumn)
5. 5 → A (Early Winter)

Exercise 2 - Fill Blanks (5 marks):

1. 1. શિશિર
2. 2. યુગ
3. 3. સત્ય યુગ
4. 4. ત્રેતા યુગ
5. 5. દ્વાપર યુગ

Exercise 3 - Word Form (6 marks):

(Many answers possible - refer to relations on page 2)

Exercise 4 - Sentences (4 marks):

(Examples on page 2 - any correct usage)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (d) Spring
2. Q2 → (a) Summer
3. Q3 → (a) Monsoon
4. Q4 → (b) Autumn
5. Q5 → (d) Early Winter

Exercise 6 - Spelling (10 marks):

1. 1. વસંત
2. 2. ગ્રીષ્મ
3. 3. વર્ષા
4. 4. શરદ
5. 5. હેમંત
6. 6. શિશિર
7. 7. યુગ
8. 8. સત્ય યુગ
9. 9. ત્રેતા યુગ
10. 10. દ્વાપર યુગ

Exercise 7 - Pic Match (5 marks):

1. 1=વસંત
2. 2=ગ્રીષ્મ
3. 3=વર્ષા
4. 4=શરદ
5. 5=હેમંત

Exercise 8 - Word Search (10 marks):

1. ✓ વસંત
2. ✓ ગ્રીષ્મ
3. ✓ વર્ષા
4. ✓ શરદ
5. ✓ હેમંત

Total: 50 marks + Bonus 5 = 55 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- દરરોજ ૩-૪ શબ્દો યાદ રાખો, સપ્તાહ માં ૧૫ complete
- દરેક શબ્દ ને વાક્ય માં વાપરો - context જરૂરી
- Etymology સમજો - શબ્દ ની વ્યુત્પત્તિ યાદ રાખવામાં મદદ
- પુનરાવર્તન: દિવસ ૧, ૩, ૭, ૧૪, ૨૮ માં revise કરો

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે દરરોજ ૧૫ મિનિટ practice કરો
- રીઅલ-લાઈફ situations માં શબ્દો વાપરો
- ભૂલો સહજતા થી સુધારો, ગુસ્સો ન કરો
- એક શબ્દ થી story બનાવો - creative use

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

_____

(Student Name)

has successfully completed

સમય - ઋતુ + યુગ (Time - Seasons + Eras)

Std 5 Vocabulary - GSEB Kallol Aligned

_____

Parent / Guardian

_____

Teacher / Date